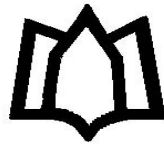

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس : پرستاری بزرگسالان و سالمندان ۳- اعصاب
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر عظیم عزیزی
- ایمیل: a.azizi@umsha.ac.ir
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر سید رضا برزو
- نوع و میزان واحد به تفکیک: * نظری ۱ واحد، □ عملی واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجوی: پرستاری- کارشناسی
- زمان درس: نیمسال: اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱
- مکان آموزش : دانشکده پرستاری و مامایی
- تعداد دانشجویان: ۶۵ نفر

شرح مختصر درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم زیربنایی حفظ سلامت، و مفهوم اختلالات مغز و کانال نخاعی آشنا می شوند تا با تلفیق آموخته های خود با علوم پایه بتوانند از نظریه ها و مفاهیم پرستاری ضمن بکارگیری فرایند پرستاری در مراقبت از بزرگسالان و سالمندان استفاده کنند. در این راستا لازم است تقویت مهارت های تفکر خلاق در کاربرد تشخیص های پرستاری به منظور تامین، حفظ و ارتقاء سلامت بزرگسالان و سالمندان از پیشگیری تا توانبخشی مد نظر قرار گیرد.

هدف کلی آموزشی:

دانشجویان با سیستم عصبی، روشهای تشخیصی، بیماریهای داخلی و جراحی و صدمات شایع سیستم عصبی با ذکر علت، علائم و نشانه، تشخیص، درمان، عوارض و مراقبت های پرستاری از پیشگیری تا نوتوانی با تأکید بر آموزش آشنا می شوند.

در پایان این درس انتظار می رود دانشجویان قادر باشند:

۱. آناتومی و فیزیولوژی سیستم عصبی را تشریح کند.
۲. بررسی و شناخت سیستم عصبی، معاینات بالینی سیستم عصبی و علائم و نشانه های شایع اختلالات عصبی را توضیح دهد.
۳. تست های تشخیصی شایع و مراقبت های پرستاری قبل و بعد از آنها را تشریح کند.
۴. صدمات مغزی و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.
۵. صدمات طناب نخاعی و مراقبت های پرستاری آن را توضیح دهد.
۶. اختلالات عروقی مغز (سکته های ایسکمیک و هموراژیک) و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.
۷. اختلالات دژنراتیو سیستم عصبی و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.
۸. سردرد و انواع آن را توضیح بدهد.
۹. میگرن و مراقبت های پرستاری آن را تشریح کند.
۱۰. تشنج و اختلالات صرعی و مراقبت های پرستاری انواع صرع را به تفکیک توضیح دهد.

۱۱. بیماری های اتوایمون دستگاه عصبی (گیلن باره، میاستنی گراو، MS و ...) و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.

۱۲. تومورهای مغزی و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.

۱۳. اختلالات ستون فقرات و مراقبت های پرستاری هر کدام را به تفکیک توضیح دهد.

هدف اختصاصی (عنوان درس)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی	تعداد
پس از معارفه واریاب اهداف درسی: آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه عصبی	۱- تقسیم‌بندی کلی سیستم اعصاب را از لحاظ آناتومی یک و عملی نام ببرد. ۲- لب‌های مختلف هر نیمکره مخ را به همراه شیارهای مهم آن و وظایف هر کدام بسط می‌دهد. ۳- علائم ضایعات لب‌های مختلف را توضیح دهد. ۴- قسمت‌های مختلف ساقه مغز را به همراه عملکرد و ضایعات هر قسمت توضیح دهد. ۵- بخش‌های متفاوت مخچه، وظیفه آن و علائم ضایعات آن قسمت را تفسیر می‌کند. ۱- بطن‌های مختلف مغز، محل قرارگیری آن‌ها، میزان مایع در جریان را توضیح دهد. ۲- رشته‌های حرکتی و حسی نخاع، طول آن، شاخ قدامی و خلفی را تشریح کند. ۳- مقصود از اعمال رفلکس را شرح دهد. ۴- دو نوع گردش خون مغز را تشریح کند. ۵- تعداد اعصاب مغزی - نخاعی را نام ببرد. ۶- نرون حرکتی بالایی و مزون حرکتی پائینی را تعریف کرده، علائم اختلالات هر یک را مقایسه می‌کند. ۷- سیستم اکستراپیرامیدال را تعریف کند. ۸- حس‌های مختلف مربوط به لب‌ها و مرکز اطلاعات حسی و چگونگی انتشار رشته‌های حسی را توصیف می‌کند.	شناختی) آگاهی، درک) عاطفی) دریافت)	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	۱

					۹- پرده‌های مننژ را نام ببرد. ۱۰- د- دستگاه عصبی خود مختار را به همراه عملکرد آن توضیح دهد.		
سوال‌ات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد) عاطفی) دریافت)	- پنج قسمت اساسی در بررسی معاینه دستگاه عصبی را نام ببرد. - سه نکته مهم در گرفتن تاریخچه بیماری را توضیح دهد. - روش‌های بررسی اعمال مراکز فوقانی سیستم عصبی بیمار را نام برده، شرح دهد و از هر یک مثال بزند. - اعصاب جمجمه‌ای را نام برده، روش معاینه هر زوج عصب را توضیح دهد. - بررسی کامل دستگاه حرکتی شامل اندازه، تون، قدرت عضلانی، هماهنگی و تعادل را توصیف می‌کند. - بازتابهای مهم و تری عمقی را نام برده، روش کلی در معاینه رفلکس‌ها را توضیح دهد. - نحوه تعیین شدت بازتابها را شرح دهد. - حس‌های مختلف را توضیح داده، روش معاینه آنها را شرح دهد. - تغییرات عصبی ناشی از پیری و تأثیر آن بر معاینه فیزیکی اعصاب را تشخیص دهد.	۲ آشنایی دانشجویان با روش‌های مختلف معاینه فیزیکی در سیستم عصبی	
سوال‌ات کوتاه پاسخ،	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی) آگاهی، درک،	- موارد مهم در آزمایشات خون، ادرار، مایع مغزی -	۳ -آشنایی دانشجویان با روش‌های مختلف	

تشریحی، چهار گزینه ای	پاورپوینت			عاطفی (دریافت)	نخاعی را در تشخيص بیماريهای عصبي برشمارد. - انواع مختلف تست های راديولوژیک را نام ببرد. - موارد کاربرد، آمادگی بیمار و آموزش به بیمار، روش کار، طول مدت را در هر مورد مثال بزند. - نسبت های ویژه شامل پونکسیون لومبار، الکترومیوگرام و مطالعات پتانسیل هدایت شده را به همراه علل انجام آنها، روش و آمادگی بیمار توضیح دهد	تشخيصی (آزمایشگاهی، راديولوژیک) در بیماری های سیستم اعصاب	
سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی (آگاهی، درک، کاربرد) عاطفی (دریافت)	- ICP را تعریف کرده، علل، فیزیولوژی و اقدامات پرستاری در رابطه با این بیماران را شرح دهد. - تظاهرات زودرس و دیررس افزایش ICP را بیان نماید. - مراقبت و درمان طبی در رابطه با بیمار مبتلا به ICP را توضیح دهد. - از فرایند پرستاری به عنوان چارچوبی در مراقبت از بیماران مبتلا به افزایش ICP، استفاده کند. - روش های مختلف کنترل فشار داخل جمجمه را شرح دهد. - مراقبت های پرستاری از بیماران دارای سیستم های مختلف کنترل ICP را توضیح دهد.	آشنایی دانشجویان با افزایش فشار داخل جمجمه و مراقبت های پرستاری از این بیماران	۴

۵	آشنایی دانشجویان با روشهای جراحی داخل جمجمه همراه با مراقبت‌های پرستاری مربوطه	- انواع روش های جراحی که برای در مان درد های مقاوم بکار می روند را با یکدیگر مقایسه کند. - انواع روش های جراحی داخل جمجمه را نام برده، هر یک را تشریح کند. - روش های تشخیصی قبل از جراحی داخل جمجمه و مراقبت و درمان قبل و بعد از عمل جراحی را شرح دهد. - عوارض جراحی داخل جمجمه را شرح دهد. از فرآیند پرستاری به عنوان چارچوبی جهت مراقبت از بیماران جراحی داخل جمجمه استفاده کند.	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد، تجزیه تحلیل، (عاطفی) دریافت)	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای
۶	آشنایی دانشجویان با تومورهای مغزی و عفونت های مغزی مراقبت پرستاری از این بیماران	- انواع تومورهای مغز را به همراه تظاهرات بالینی، طبقه بندی ها، تشخیص، مراقبت و درمان را شرح دهد. - از فرآیند پرستاری بعنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران مبتلا به تومور مغزی استفاده کند. - درمان جراحی در این بیماران و توجهات خاص در مراقبت قبل و بعد از عمل را توضیح دهد. - علل و انواع عفونت های داخل جمجمه را شرح دهد. - اتوفیز بولوژی مننژیت و آنسفالیت را توضیح دهد.	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد، (عاطفی) دریافت)	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای

					- علایم و بررسی مننژیت و آنسفالیت را شرح دهد. - نحوه درمان مننژیت و آنسفالیت را توضیح دهد. - مراقبت های پرستاری در مننژیت و آنسفالیت را توضیح دهد.		
سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد، تجزیه (تحلیل) عاطفی (دریافت)	- حادثه عروقی مغز را تعریف کند. - علل شایع حوادث عروقی مغز را توضیح دهد. - انواع خونریزیهای مغزی (داخلی و بیرونی) را به همراه علل، علائم، درمان و مراقبت و عوارض و راه تشخیص مقایسه کند.	۷	آشنایی با حوادث عروقی مغز و مراقبت پرستاری از این بیماران
سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد، (عاطفی) دریافت)	- انواع صدمات وارده به سر را نام برده، توضیح دهد. - از فرایند پرستاری جهت بیمار مبتلا به ضربه سر به عنوان چارچوب استفاده نماید. - فرایند مراقبت از بیماری های دژنراتیو مغز شامل ام اس، میاستنی گراویس، گیلن باره، چارکینسون را توضیح دهد. - روشهای تشخیصی و درمانی آلزایمر را بداند - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به آلزایمر را بداند - تظاهرات بالینی پارکینسون را بداند - روشهای تشخیصی و درمانی پارکینسون را بداند - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به پارکینسون را بداند - تظاهرات بالینی میاستنی گراو را بداند	۷	آشنایی با صدمات سر و بیماری های دژنراتیو مراقبت پرستاری از این بیماران

				- روشهای تشخیصی و درمانی میاستنی گراو را بداند. - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به میاستنی گراو را بداند. - تظاهرات بالینی مولتیپل اسکلروزیس را بداند. - روشهای تشخیصی و درمانی مولتیپل اسکلروزیس را بداند. - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس را بداند. - تظاهرات بالینی سندرم گیلن باره را بداند. - روشهای تشخیصی و درمانی سندرم گیلن باره را بداند. - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به سندرم گیلن باره را بداند. - تظاهرات بالینی ALS را بداند. - روشهای تشخیصی و درمانی ALS را بداند. - مراقبتهای پرستاری بیماران مبتلا به ALS را بداند.		
		سخنرانی، پرسش و پاسخ بحث، نمایشی	شناختی) آگاهی، درک، کاربرد، عاطفی (دریافت)	- تومورهای داخل سستون فقرات را به همراه مراقبت و درمان قبل و بعد از عمل جراحی شرح دهد. - صدمه نخاع شوکی را به همراه علل، علائم، راههای پیشگیری، مراقبت های پرستاری توضیح دهد. - اقدامات جراحی در رابطه با صدمات نخاعی را توضیح دهد. - از فرایند پرستاری بعنوان چارچوبی در بررسی مبتلایان به صدمات نخاعی استفاده کند.	آشنایی دانشجویان با تومورهای نخاع، صدمات نخاع و دیسک بین مهره‌ای و مراقبت پرستاری از این بیماران	۸

					- فتق‌ها یا پارگی‌های دیسک بین مهره‌ای را به همراه علائم، علل، مراقبت و درمان توضیح دهد.		

شیوه نمره دهی

میزان امتیاز از کل	ابزار ارزشیابی ^۱	تاریخ	نوع ارزشیابی
۱ نمره	هر جلسه غیبت ۰/۲۵ نمره کم	هر جلسه	حضور و غیاب و اخلاق
۳ نمره	پرسش ابتدای هر جلسه	هر جلسه	پرسش و پاسخ کلاسی
۱۶ نمره	امتحان کتبی (سوالات تستی - تشریحی، کوتاه پاسخ)	نهایی	امتحان نهایی
۲۰ نمره			مجموع

منابع درسی:

مطالب بصورت اسلاید در اختیار دانشجو قرار گرفته و کتاب برونر اعصاب به عنوان منبع اصلی درس معرفی می گردد.

- ۱- پرستاری بیماریهای داخلی جراحی بلاک وهاوکس، زهرا مشتاق، تهران:نشر جامعه نگر، ۱۳۸۹
- ۲- بیماریهای اعصاب و مغزو عضلات - دکتر اکبر سلطانزاده - انتشارات جعفری - ۱۳۸۳.
- ۳- پرستاری داخلی جراحی اعصاب - برونر و سودارث - ترجمه احمد علی اسدی نوغابی، شیواسادات بصام پور - نشر رفیع، سال ۹۰.
- ۴- لاکمن - پرستاری بیماریهای داخلی جراحی IV - اعضای هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی شهید بهشتی - نشر آبیژ - ۱۳۸۰.

- 5- Phipps . wilmaj. Sands, Judithk. Marek, Jane F. "Medical surgical Nursing" . Seventh Edition. Mosby Co. 2003
- 6- Thelan, Stacy, Urden. Lough. "Critical Care Nursing".fifth edition.mosby co. 2006.
- 7- Smltzer S, Bare B. Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing, 10th ed. Philadelphia: Lippincott 2022.
- 8- Black ,J.M, Hawks J.H. Medical- surgical nursing: clinical Management for positive outcomes.9th.e.st. Louis: Elsevier.

مقررات کلاس:

- دانشجویان عزیز توجه داشته باشند با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و از طرفی کمبود وقت، نقش استاد، راهنمایی و تسهیل یادگیری است نه انتقال تمام و کمال محتوا، لذا آموزش مطلوب مستلزم مطالعه و مشارکت فعال شما می باشد و انتظار می رود:
- به حضور مرتب و منظم همراه با آمادگی در تمام جلسات درس اهمیت دهید.
- غیبت تا سقف سه هفدهم در صورتی که غیر موجه باشد در ارزشیابی دخالت داده می شود.
- در بحث های کلاس و انجام تکالیف در سر موعد توجه داشته باشید.
- به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه فرمایید.
- تلفن همراه را در تمام مدت کلاس خاموش نگه دارید و از آمد و رفت های غیر ضروری از کلاس جدا بپرهیزید.
- آمدن شما در کلاس درس پس از استاد به معنی غیبت در آن جلسه خواهد بود. لذا جهت حفظ نظم و ترتیب کلاس لطفا پس از استاد وارد کلاس درس نشوید.